

قانون تصویب اصلاحات ضمائیم کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و اصلاحات بعدی آن (موضوع قطعنامه‌های شماره (۱۸۹)، (۱۹۰)، (۲۰۰)، (۲۰۱)، (۲۰۲) و (۲۰۳))

مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۲

درباره‌ی قانون

«لایحه تصویب اصلاحات ضمائیم کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و اصلاحات بعدی آن (موضوع قطعنامه‌های شماره (۱۸۹)، (۱۹۰)، (۲۰۰)، (۲۰۱)، (۲۰۲) و (۲۰۳))» بنا به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۱/۵ هیئت وزیران به تصویب رسید و برای طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. در مقدمه‌ی توجیهی این لایحه آمده است: کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها در سال ۱۹۷۳ میلادی با برگزاری کنفرانس بین‌المللی آلودگی دریا توسط سازمان بین‌المللی دریانوردی به تصویب رسید. این کنوانسیون که بعداً توسط پروتکل ۱۹۷۸ اصلاح و به طور اختصار تحت عنوان «مارچ ۱۹۷۳/۷۸» از آن یاد می‌شود، شامل مقررات و ویژگی‌های کاربردی مهمی در خصوص ساختمان کشتی‌ها، بنادر و تجهیزات آنها به منظور جلوگیری از آلودگی دریا می‌باشد. دولت جمهوری اسلامی ایران با تصویب مجلس شورای اسلامی در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۷ به ترتیب به کنوانسیون بین‌المللی یادشده و شش ضمیمه‌ی آن ملحق شده است. اخیراً نیز اصلاحات کنوانسیون مارچ در هشت مورد به تصویب رسیده است. نظر به اینکه در قانون اصلاحات قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و اصلاحات بعدی آن فقط دو قطعنامه و پیوست‌های آن به تصویب رسیده است و شش قطعنامه و پیوست‌های آن باقی مانده است، لذا در اجرای اصول هفتاد و هفتم (۷۷) و یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، این لایحه برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود.

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲۹ این لایحه را جهت بررسی به کمیسیون عمران مجلس به عنوان کمیسیون اصلی ارسال کرد که کمیسیون مذکور این لایحه را عیناً در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۷ به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. این لایحه در تاریخ

۱۳۹۴/۱۰/۲۲ در صحن علنی مجلس مطرح شد و عیناً به تصویب نمایندگان رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل (۹۴) قانون اساسی، به موجب نامه‌ی شماره ۵۶۹/۸۵۸۹۷ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با تشکیل جلسه در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۲، این مصوبه را بررسی و مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۴/۱۰۲/۵۸۱۹ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

*****

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۴/۱۰/۲۲

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۴/۱۲/۱۲

ماده واحده- اصلاحات وارد شده به ضmann کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها (مارپل ۱۹۷۳/۷۸) موضوع قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارپل ۱۹۷۳/۷۸ مصوب ۱۳۸۰ و الحاقات و اصلاحات بعدی آن موضوع قطعنامه‌های شماره (۱۸۹)، (۱۹۰)، (۲۰۰)، (۲۰۱)، (۲۰۲) و (۲۰۳) کمیته حفاظت محیط زیست دریایی سازمان بین‌المللی دریانوردی) با رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷) و یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به شرح پیوست تصویب می‌شود:

بسم الله الرحمن الرحيم

قطعنامه ام ای پی سی (۶۰) ۱۸۹ مصوب ۲۶ مارس ۲۰۱۰ (۱۳۸۹/۱/۶) اصلاحات ضمیمه تشریفات (پروتکل) ۱۹۷۸ (۱۳۷۶) مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (افزودن فصل (۹) جدید به ضمیمه (۱) مارپل)

...

دیدگاه ابهام

دولت جمهوری اسلامی ایران به موجب «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارپل ۱۹۷۳. ۷۸)» که در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است به کنوانسیون مورد اشاره ملحق شده است و متعاقب آن مطابق مصوبه‌ی مورخ ۱۳۸۷/۵/۶ مجلس با عنوان «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به ضmann (۳)، (۴) و (۶) کنوانسیون بین‌المللی

جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها» به ضمانت (۳)، (۴) و (۶) این کنوانسیون نیز پیوسته است. همچنین مطابق «قانون اصلاحات قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۷۸ / ۱۹۷۳) - مصوب ۱۳۸۰ - و اصلاحات بعدی آن» مصوب ۱۳۹۳/۳/۵، جمهوری اسلامی ایران به اصلاحات ضمانت (۲)، (۴)، (۵) و (۶) نیز پیوسته است. حال مصوبه‌ی حاضر در راستای اصول (۷۷) و (۱۲۵) قانون اساسی در مقام پیوستن به اصلاحاتی است که نسبت به ضمانت (۱)، (۴)، (۵) و (۶) صورت گرفته است. مسئله‌ای که در خصوص موافقتنامه‌ی حاضر وجود دارد این است که اگرچه این معاهده به دنبال پیوستن به اصلاحات ضمانت (۱)، (۴)، (۵) و (۶) است اما مشخص نیست که آیا جمهوری اسلامی ایران به اصل ضمانت (۱) و (۵) پیوسته است یا خیر. به عبارت دیگر، مجلس پس از الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مارچ، در مصوبه‌ی مورخ ۱۳۸۷ به اصل ضمانت (۳)، (۴) و (۶) این کنوانسیون پیوسته و بر اساس مصوبه‌ی مورخ ۱۳۹۳ نیز صرفاً اصلاحات ضمانت (۲)، (۴)، (۵) و (۶) مورد پذیرش قرار گرفته است، در حالی که معلوم نیست آیا پیش‌تر به جز ضمیمه (۴) و (۶)، آیا ضمایم (۲) و (۵) نیز مورد تصویب قرار گرفته است یا خیر. در این خصوص، ظاهراً مصوبه‌ای مبنی بر پیوستن به این ضمانت در دسترس نیست. لذا مصوبه‌ی حاضر که علاوه بر اصلاح ضمانت (۴) و (۶) که پیش‌تر اصل ضمیمه‌ی آنها به تصویب مجلس رسیده است، اصلاحات ضمانت (۲) و (۵) را نیز مورد تصویب قرار داده است، با توجه به مشخص نبودن وضعیت تصویب اصل این ضمانت محل ابهام است.

دیدگاه عدم مغایرت و ابهام

با عنایت به اینکه اصلاحات وارد شده به ضمانت کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها به طور رسمی در سربرگ خود مجلس شورای اسلامی پیوست شده و به امضای رئیس مجلس رسیده است، معلوم می‌شود که اصل این ضمانت قبلاً به اطلاع و تصویب مجلس رسیده است. لذا با توجه به تصویب اصل ضمانت کنوانسیون مذکور از جمله ضمانت (۲) و (۵) در مجلس، این مصوبه با ایراد و ابهامی مواجه نیست.

نظر شورای نگهبان

این مصوبه، مغایرتی با موازین شرع و قانون اساسی ندارد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس در خصوص لایحه تصویب اصلاحات ضمانت کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری

از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و اصلاحات بعدی آن (موضوع قطعنامه‌های شماره (۱۸۹)، (۱۹۰)، (۲۰۰)، (۲۰۱)، (۲۰۲) و (۲۰۳))، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.